

Dalton

JAARVERSLAG VERENIGINGSJAAR 2020

Algemene Ledenvergadering 17 maart 2021

Versie: Definitief
Datum: 17 maart 2021

Inhoudsopgave

1.	De jaarvergadering	3
2.	Het bestuur	3
2.1.	Vergaderingen.....	3
2.2.	Ondersteuning en bestuur.....	3
3.	Ledenbestand	3
4.	Beleid.....	3
4.1.	Aandachtsgebied onderwijs en identiteit	4
4.2.	Aandachtsgebied relatiebeheer en strategisch beleid	4
4.3.	Aandachtsgebied kwaliteitszorg en licenties	4
4.4.	Aandachtsgebied Begeleiding en advies	4
5.	Contacten NDV	4
5.1.	Inspectie primair onderwijs.....	4
5.2.	Internationalisering.....	5
6.	Commissies	5
6.1.	Visitatiecommissie primair onderwijs 2020.....	5
6.2.	Visitatiecommissie VO	6
6.3.	Commissie Communicatie en Imago 2020.....	7
6.4.	Commissie opleiding en nascholing	11
7.	Regio's (algemeen).....	11
7.1.	Regio Zuid-Holland en Zeeland	11
7.2.	Regio Drenthe	11
7.3.	Regio Groot Zwolle	12
7.4.	Regio Flevoland	12
7.5.	Regio Noord-Holland.....	13
7.6.	Regio Oost Nederland.....	14
7.7.	Regio VO 2020.....	16
8.	Lectoraat Vernieuwingsonderwijs	17
8.1.	Overzicht opbrengsten lectoraat Vernieuwingsonderwijs 2020	17
8.2.	Eindevaluatie lectoraat 2020 en het vervolg	18
8.3.	Opbrengsten onderzoekslijnen.....	19
8.3.1.	Onderwijseffectiviteit	19
8.3.2.	Leraren Leren	21
8.3.3.	Brede vorming.....	23
8.3.4.	Zelfsturend leren	25
8.3.5.	Overige opbrengsten:.....	27
8.3.6.	Wat gaan we doen?	27
9.	Portefeuilleverdeling algemeen bestuur Nederlandse Dalton Vereniging - Februari 2021	30

1. De jaarvergadering

De jaarvergadering van oktober 2020 is bezocht door 26 personen.

2. Het bestuur

In 2020 zijn er geen bestuursleden aftredend. Het algemeen bestuur bestaat uit 11 leden. In de bijlage wordt een overzicht gegeven van de portefeuilleverdeling in 2020. Het dagelijks bestuur (DB) wordt gevormd door 4 bestuursleden (de voorzitter, de vice-voorzitter, de penningmeester en de secretaris). Het dagelijks bestuur wordt ondersteund door de ambtelijk secretaris Ben Mom.

2.1. Vergaderingen

Het algemeen bestuur is in totaal 4 keer bijeen geweest. Het dagelijks bestuur vergaderde 9 keer.

2.2. Ondersteuning en bestuur

Het bestuursbureau in Den Haag ondersteunt het algemeen bestuur bij de uitvoering van haar taken. De ondersteuning bestaat uit de volgende onderdelen:

- *Ambtelijk secretaris (AS)*. De AS ondersteunt het bestuur in de uitvoering en ontwikkeling van het beleid, onderhoudt (samen met de voorzitter) de contacten binnen en buiten de vereniging en adviseert commissies en andere geledingen van de vereniging. Verder verzorgt de AS de dagelijkse aansturing van het bestuursbureau.
- *Ledenadministratie en secretariële ondersteuning*. Hier gaat het om de dagelijkse bereikbaarheid van het secretariaat, het beheer van de ledenadministratie en de secretariële ondersteuning van het algemeen bestuur en commissies.
- *Visitatieplanning en organisatie*. De visitatieplanning, alle correspondentie ten aanzien van de visitaties en ondersteuning van de visitatiecommissies PO en VO.
- *Financiële administratie*. Sinds 1 januari 2019 wordt de financiële administratie gevoerd door den Boer & Vink. Een controller bewaakt in nauwe samenwerking met de penningmeester de geldstromen en stelt de financiële stukken op.

De bemensing van het bestuursbureau bestaat uit een ambtelijk secretaris en twee assistenten ambtelijk secretaris.

3. Ledenbestand

Op 31 december 2020 heeft de vereniging in totaal 383 collectieve leden, waarvan 334 basisscholen, 8 IKC's, 28 scholen voor voortgezet onderwijs en 13 instellingen voor hoger onderwijs. Totaal aantal leerlingen aan het eind van 2020 is 100.070 (in 2019 102.246). Uitgesplitst naar onderwijssoort: basisonderwijs 70585 leerlingen, IKC 2174 leerlingen en voortgezet onderwijs 27311 leerlingen. Daarnaast telt de vereniging 42 individuele leden.

4. Beleid

De NDV onderscheidt de volgende 5 aandachtsgebieden:

- Onderwijs en identiteit
- Relatiebeheer en strategisch beleid
- Begeleiding en advies
- Communicatie en imago
- Kwaliteitszorg en licenties

Algemeen

Door het uitbreken van de Coronapandemie in het voorjaar van 2020 zijn er vanaf dat moment geen fysieke bijeenkomsten meer gehouden. Ook de vereniging heeft de digitale weg gevonden door middels Teams of op andere wijzen met elkaar te kunnen blijven communiceren. Visitaties in het PO, VO en HBO zijn tot nadere orde uitgesteld tot 1 maart 2021 en wellicht later. Er wordt nagedacht over het monitoren van scholen totdat visiteren weer mogelijk wordt.

4.1. Aandachtsgebied onderwijs en identiteit

Het in 2018 uitgebrachte DaltonIdee is een verkorte weergave van datgene waar de vereniging voor staat. Het mag beschouwd worden als een soort van visitekaartje van de NDV aan haar leden.

4.2. Aandachtsgebied relatiebeheer en strategisch beleid

In 2020 is er geen overleg geweest met de inspectie onderwijs. Het onderhouden van de relaties met de andere (traditioneel) vernieuwende onderwijsconcepten hebben zich beperkt tot mail- en telefonisch verkeer.

4.3. Aandachtsgebied kwaliteitszorg en licenties

De commissies Opleiding en Nascholing, visitatiecommissie PO en visitatiecommissie VO geven uitvoering aan kwaliteitsborging en kwaliteitsontwikkeling van alle scholen en (opleidings)instituten door visitatie en evaluatie. Er is in 2020 een nieuw visitatieformat gepresenteerd dat recht doet aan de zelfevaluatie van de school of daltonkindcentrum. Dit nieuwe format zou vanaf augustus 2020 gebruikt gaan worden, door het uitstellen van alle visitaties met een jaar is dit er nog niet van gekomen. Door de visitaties vanuit waarderend perspectief uit te voeren, proberen we meer aan te sluiten bij goede ontwikkelingen die al door de school zijn ingezet.

4.4. Aandachtsgebied Begeleiding en advies

In 2020 zijn we als vereniging verschillende malen benaderd door scholen met het verzoek om begeleid te worden in het proces om daltonschool te worden. Met name scholen voor Voortgezet Onderwijs hebben bij ons aangeklopt. De begeleiding wordt veelal vormgegeven door één of meerdere bestaande daltonscholen door het ontvangen of bezoeken van elkaars school en wordt de weg gewezen naar opleiders die de daltonscholing kunnen verzorgen. Ook wat de voorlichting betreft heeft de vereniging een functie om de juiste persoon aan de belangstellende school te koppelen. Begeleiding of advisering van scholen in het buitenland wordt vaak doorgespeeld naar Dalton International. In Duitsland speelt onze zustervereniging (DVD) een belangrijke rol.

Er zal meer aandacht gegeven moeten worden aan de samenstelling van een up to date voorlichtingspakket.

5. Contacten NDV

5.1. Inspectie primair onderwijs

Het zogenaamde ringoverleg is één keer digitaal bijgewoond. Dit overleg is bedoeld om te informeren en gelegenheid tot dialoog te bieden vanuit de inspectie naar de besturen van (traditioneel) vernieuwingsonderwijs en speciaal onderwijs. De nadruk ligt overduidelijk op informeren.

5.2. Internationalisering

Vele daltonvragen vanuit het buitenland worden afgehandeld door Dalton International. Zij beschikken over de expertise om aan deze vraag te voldoen. Een enkele keer wordt de NDV benaderd met een hulpvraag.

Dalton International verzorgt een artikel voor elke uitgave van ons blad DaltonVisie.

6. Commissies

De voorzitters van de verschillende commissies doen hier verslag van de werkzaamheden. Daarnaast bespreken sommige bestuursleden de ontwikkelingen binnen hun portefeuille.

6.1. Visitatiecommissie primair onderwijs 2020

De visitatiecommissie PO bestaat uit negen leden: Mariska Leerdam, Sandy Sibbald, Rina Kloezen, Vera Otten, Astrid Claessens, Marije Lunshof, Hans Wolthuis, Willem Wagenaar en Ruby Trebels (voorzitter).

Afscheid leden visitatiecommissie en visiteurs

We hebben in 2020 afscheid genomen van twee leden van de visitatiecommissie: Han de Bruin en Lou Pinckaers. Dit hadden we graag fysiek willen organiseren. Helaas moesten we dit met een bos bloemen en bijbehorende dankbrief doen. We hebben Lou en Han hartelijk bedankt voor hun niet afnemende enthousiasme voor het daltononderwijs en de werkzaamheden voor de NDV. We zijn heel blij met de komst van Astrid en Marije. Astrid is o.a. werkzaam als meerschoolse directeur in Limburg en Marije is daltoncoördinator van IKC Kloosterveen in Assen.

We hebben in 2020 ook afscheid genomen van 2 visiteurs waarvan 1 voorzitter is. Wij bedanken deze collega's voor hun betrokkenheid en inzet.

Coronapandemie

De NDV heeft vanwege de coronapandemie het besluit moeten nemen om alle visitaties met een jaar uit te stellen. Door het secretariaat is een mail verstuurd naar alle visiteurs en scholen om ze daarvan op de hoogte te stellen. In verband met alle beperkende voorschriften is er vanaf 17 maart 2020 slechts 1 school gevisiteerd tot aan het einde van het jaar. Er zijn door het visitatieteam goede afspraken gemaakt met inachtneming van de RIVM-maatregelen.

We hebben de vergaderingen laten vervallen en zijn online-overleggen gestart voor de zomervakantie. Het was even wennen maar heel zinvol en plezierig.

Verantwoordelijkheden Visitatiecommissie PO

De leden van de visitatiecommissie PO zijn onderverdeeld in subcommissies om de voortgang van Scholingen, Daltononderzoek, DKC's, PR en voorlichting, Regiobijeenkomst en Statuten en Richtlijnen te waarborgen. Vera Otten neemt vanuit Saxion Hogeschool als scholingsopleider deel aan de visitatiecommissievergaderingen.

De visitatiecommissie PO draagt zorg voor de visitaties van de daltonbasisscholen. De commissie is verantwoordelijk voor de opleiding van voorzitters en visiteurs. Tijdens deze bijeenkomsten geeft de visitatiecommissie PO informatie en worden vragen vanuit het veld behandeld.

De scholingsdag visiteurs die in september online werd gehouden, werd goed ontvangen. Er is uitleg gegeven over het nieuwe visitatiekader "Zelfevaluatie en visitatieverslag". Het visitatiekader nieuwe stijl wordt in augustus 2020 officieel in gebruik genomen. De inleidende brief behorende bij het visitatieverslag is aangepast. Alle documenten zijn op de website te vinden. Voor de duidelijkheid is er een leeswijzer opgenomen omdat oude en nieuwe visitatieverslagen dit jaar en het komende jaar beide worden gebruikt. Ook de DKC's kunnen worden gevisiteerd met het nieuwe visitatieverslag. Het "Visitatieverslag Kindcentrum" kan ook nog worden gebruikt. In dit stadium heeft de NDV besloten om nog een jaar te werken met dit kader met richtinggevende uitspraken per kernwaarde.

Uit de visitatiecommissie PO hebben we een commissie voorlichting samengesteld bestaande uit de leden Rina Kloezen, Sandy Sibbald en Hans Wolthuis. Zij kunnen op verzoek van basisscholen voorlichting geven over verschillende onderwerpen. We vragen aan scholen een kleine vergoeding voor de voorbereiding en uitvoering van de voorlichting.

In het algemeen bestuur is besloten om jaarlijks contacten te onderhouden met de regiobesturen door informatie te verstrekken over het visitatiekader nieuwe stijl. Op de website staan de bestuursleden genoemd die gekoppeld zijn aan de regio's. In de nieuwsbrief van de NDV zullen de besproken agendapunten van het AB worden gepubliceerd.

Vervolg in 2021: visitaties en monitoring

We hopen het komende jaar in 2021 de visitaties weer fysiek uit te kunnen voeren. Sandy Sibbald van de visitatiecommissie PO heeft een document ontwikkeld waarin we aangeven hoe we de scholen monitoren in het geval we de scholen nog niet kunnen bezoeken. De visiteurs zullen in januari 2021 tijdens de scholingsdag gevraagd worden hun standpunt aan te geven en in het document zullen deze gegevens worden verwerkt.

Als visitatiecommissie PO willen we nadenken hoe we de daltonscholen kunnen begeleiden in hun proces van daltonontwikkeling en hiermee het contact met de scholen verstevigen. Dit gaan we in 2021 verder ontwikkelen.

6.2. Visitatiecommissie VO

De visitatiecommissie VO bestond in 2020 uit: Anna-Paulien Smits, Marja Out, Brigitte Vercauteren (vanaf 27-05-2020), Paul Hendriks, Jos Catau, Frans van der Sman, Danny Boots, Ben Mom (tot 27-05-2020) en Siemon van der Wal (voorzitter).

Er wordt gezocht naar nieuwe voorzitters van een visitatieteam die de visitatiecommissie VO komen versterken, mede gezien het feit dat een aantal leden van het visitatieteam VO hebben aangegeven te stoppen.,

De visitatiecommissie VO heeft in de alle bijeenkomsten (20-01-2020 in Amersfoort, 27-05-2020, 16-09-2020 en 18-11-2020 via Teams) aandacht besteed aan het waarderen leren en het meer benaderen van de visitaties vanuit het waarderen perspectief. Daarnaast is veel aandacht besteed aan relevante literatuur over het onderwerp visiteren en collegiale consultatie. Vanaf de tweede vergadering in mei is uitgebreid stil gestaan bij de consequenties van de Coronavirus en het niet door kunnen gaan van de meeste visitaties en het zoeken naar alternatieven of aanpassingen van de visitatie.

Verder wordt voornamelijk gewerkt vanuit de 'cloud' in Google Drive.

De criteria voor het certificeren van de visiteurs en de beschrijving van de vaardigheden en kennis van de daltonvisiteur en voorzitter van het visitatieteam zijn beschreven. De visiteurs zijn beoordeeld aan de hand van de criteria, als zodanig geregistreerd en hebben een certificaat ontvangen. Het overzicht van de visiteurs wordt continu bijgewerkt. Het certificaat is 3 jaar geldig.

De taskforce visitatiekader en de visitatiecommissie VO en PO heeft het visitatiekader nieuwe stijl ontwikkeld, de visitatiecommissie heeft hierop gereflecteerd. Er is gekeken naar de consequenties voor de visitatiepraktijk en de waarde van een zelfevaluatie op basis van de 5 kernwaarden. De lay-out van de zelfevaluatie en het visitatieverslag is veranderd en gebaseerd op de 3 belangrijkste onderdelen van een visitatie: 1. Zelfevaluatie op de aanbevelingen en de 5 kernwaarden, 2. Het ontwikkelvermogen (inclusief de ontwikkelings- en onderzoeksvragen) en 3. Gedeeld eigenaarschap. Op de ALV is het visitatiekader toegelicht en wordt er vanaf dit moment gewerkt met de nieuwe opzet.

De geplande scholingsdag (15 april 2020) voor de visiteurs VO kon niet doorgaan vanwege de Corona-maatregelen.

Gedurende het jaar zijn de twee visitatieverslagen en schoolreacties van afgeronde visitaties (Caland Lyceum Amsterdam (licentieverlening) en Markenhage Breda (licentieverlening) in de visitatiecommissie besproken en is de nieuwe (uitgestelde) visitatieplanning gemaakt. Er zijn, ter vervanging van de geplande visitaties in 2020/2021 die nu door Corona niet konden c.q. kunnen plaatsvinden, alternatieve scenario's ontwikkeld voor de visitaties waarin de nadruk ligt op het onderhouden van het contact met de betrokken scholen d.m.v. een beperkt collegiaal bezoek of d.m.v. digitale collegiale feedback. De betreffende school geeft aan voor welk scenario wordt gekozen.

Er zijn voorbereidingen getroffen voor het organiseren van twee scholingsdagen voor visiteurs in 2021.

Er is aandacht besteed aan de wijze waarop de voorbereidingen voor de visitatie worden verricht. Doel is hier meer uniformiteit in te krijgen en er is een stappenplan voor ontwikkeld. De procedure is vastgelegd van planning tot afronding van de visitaties. De vierjaarlijkse visitatie cyclus VO is bijgewerkt. Ook willen we, waar mogelijk en zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit en waarde van het visitatiebezoek, onderdelen van de visitatie digitaliseren.

6.3. Commissie Communicatie en Imago 2020

Doelstelling:

- Zorg dragen voor een evenwichtige communicatie naar de interne en externe doelgroepen.
- Bewaken van de NDV-huisstijl en de eenduidigheid van alle huisstijldragers van de NDV.
- Het profileren van de NDV en het daltononderwijs (imago opbouw en bewaking).
- Het (laten) ontwikkelen van nieuwe communicatiemiddelen.

DaltonVisie en daltonvisie.nl

De commissie heeft in 2012 het nieuwe magazine "DaltonVisie" van de grond getild. Het magazine komt 4 x per jaar uit in een oplage van 1700 exemplaren. De huidige kernredactie bestaat uit Lara Arnouts, Martijn Bakker, René Berends, Dick de Haan, Helen de Loor. Er is sinds een jaar een vacature VO-redacteur. In samenspraak met de redactie van Dalton Magazine heeft het bestuur besloten om het blad DaltonVisie digitaal toegankelijk te maken op **daltonvisie.nl**. Een groot aantal artikelen van DaltonVisie is toegankelijk gemaakt in de vorm van een online-bibliotheekplatform met de onderwerpen:

- Visie-ontwikkeling
- Praktijk PO
- Praktijk VO
- Onderzoek
- Columns
- Interviews
- Internationaal
- Historie

De artikelen worden op de website geplaatst met vertraging van één jaargang. De website daltonvisie.nl is ook via de Community-App te bereiken.

N.B. De hoofdredacteur Dick de Haan zal in 2021 stoppen met zijn werk. Er moet worden gezocht naar een nieuwe hoofdredacteur.

Website dalton.nl

De huidige website is op het daltoncongres van 9 april 2014 in de lucht gegaan. Het onderhoud en het bijhouden van de website is ondergebracht bij ELMA, onze mediapartner.

In de **periode januari t/m november 2019** werd de website bezocht door totaal 43.342 bezoekers: hiervan waren 43.119 nieuwe bezoekers. Dit leverde 58.321 sessies op met 116.416 pagina-weergaves.

In de **periode januari t/m december 2020** werd de website bezocht door totaal 38.494 bezoekers: hiervan waren 37.995 nieuwe bezoekers. Dit leverde 50.956 sessies op met 102.510 pagina-weergaves. Of de teruggang van het aantal bezoekers van de website in 2020 te maken heeft met corona is niet duidelijk, maar wellicht wel aan te nemen.

De website is het digitale uithangbord van onze vereniging, waar alle informatie over de NDV, de agenda, de Nieuwsbrief etc. en de daltonontwikkeling te vinden is. Het is van groot belang dat de website in de toekomst functioneel en goed toegankelijk blijft. In samenwerking met ELMA hebben we de volgende actiepunten besproken met als doel dat de website verder geprofessionaliseerd wordt.

- a. De wens is dat de huidige website (dalton.nl) wordt omgebouwd in een ander CMS (Wordpress) inclusief de huidige én extra functionaliteiten. De functionaliteiten die toegevoegd worden zijn:
  - Webshopmodule; het is de bedoeling dat de producten die nu te bestellen zijn digitaal besteld en betaald (via IDEAL) worden.
  - Ticketing; Het is de bedoeling dat leden zich kunnen inschrijven voor een congres (en of meerdere events) en direct via IDEAL kunnen betalen.
  - Formulieren; Bij <https://www.dalton.nl/wie-zijn-wij/documentenformulieren> staan diverse declaratieformulieren die men kan downloaden en invullen. In de huidige situatie moet men deze eerste downloaden, invullen en vervolgens digitaal retour sturen. Verzoek is om deze formulieren als webformulier weer te geven inclusief de mogelijkheid om een foto / bestand (bijlage) te uploaden.
- b. Ontwerp: De NDV heeft kenbaar gemaakt dat zij tevreden is over de indeling / navigatiestructuur. Deze indeling zal in principe gehandhaafd worden. Elma adviseert om de look & feel te moderniseren zodat de website een frisse en moderne uitstraling heeft. Met betrekking tot de homepage heeft de NDV kenbaar gemaakt dat de rubrieken: "actueel en nieuws" samengevoegd kunnen worden.
- c. Verder wil de NDV graag alle informatie welke op de homepage staat behouden. Dit hoeft niet per definitie middels een blokkenstructuur. Randvoorwaarde die de NDV heeft benoemd is dat alle informatie goed zichtbaar is en blijft (inclusief de bannerposities).
- d. De website wordt responsive ontwikkeld, zodat deze op de verschillende devices (pc-scherm, mobiel, I-pad, etc) goed getoond en bediend kan worden.
- e. Aandachtspunten:
  - De scholenkaart komt wederom op de nieuwe website. Momenteel werkt deze nu niet goed en is deze niet volledig. <https://www.dalton.nl/dalton-scholen/overzichtskaart>
  - Er hoeft geen aparte login te komen voor leden. Alle informatie staat en blijft openbaar in te zien.
  - De teksten en foto's worden aangeleverd door de NDV, zodat deze door Elma overgezet kunnen worden in de nieuwe website bij livegang.

Publicatie DALTON-Idee

De NDV heeft de Daltonidentiteit gebaseerd op onze kernwaarden kort en bondig beschreven in de nieuwe publicatie DALTON-Idee. DALTON-Idee is gepresenteerd op het Daltoncongres van 7 november 2018. Inmiddels is de 3^e druk verschenen.

De nieuwe DALTON-film

Om het nieuwe boekje DALTON-Idee te promoten is er een nieuwe DALTON-film gemaakt, waarin de kernwaarden van ons daltononderwijs worden belicht vanuit het perspectief van zowel een PO- als een VO-school. De film staat op de voorpagina van de website dalton.nl

Nieuwsbrief NDV (via Mailchimp)

De Nieuwsbrief wordt 10x per jaar verstuurd aan 1123 ontvangers. Gebruikersgegevens (zie bijlage):

Nieuwsbrief NDV	Open rate	Click rate	Aantal ontvangers	Meest populair
2020 #januari	33,50%	7,70%	1124	Dalton en onderscheidend blijven (85). Leraren en filipijs (36)
2020 #februari	23,90%	6,30%	1118	Vergeet de leraar niet (45), dalton en duurzaamheid 43)
2020 #maart	33,70%	7,10%	1116	Dalton en Corona (88), Back to the future (36)
2020 #april	37,40%	11,20%	1107	nieuw boek (129), dalton en de stilte ((60)
2020 #mei	38,20%	8,00%	1101	dalton en de zoektocht (83), mind the gap (71)
2020 #juni	25,00%	5,90%	1097	marjoleintje (42, dalton en het nieuwe normaal ((40)
2020 #september	31,60%	10,60%	1091	dalton en de weg (92), de vloek van kennis (81)
2020 #oktober	29,70%	5,90%	1089	dalton en het speelveld (69), leer te leren (34)
2020 #november	34,30%	6,30%	1079	dalton en ontwikkeling (70), hoera voor onze scholen (55)
2020 #december	38,60%	7,20%	1069	leren van verschillen (83), dalton en vrijheid (61)

De DALTON-app (Community netwerk-app)

In deze tijden van snelle informatieoverdracht is het voor elke vereniging een uitdaging om de communicatie tussen en naar leden up-to-date te houden. Met alleen een website en een digitale nieuwsbrief lukt dat vaak onvoldoende.

Omdat de website qua communicatie naar de leden een eenrichtingsverkeer is (de NDV informeert de leden, leden en niet-leden kunnen vragen stellen via het contactformulier) is in samenwerking met ELMA, onze mediapartner voor de Nieuwsbrief, de website en DaltonVisie, een Netwerk-app ontwikkeld.

Met het downloaden van de Dalton Community app kan je permanent online met andere leden in contact staan en vragen en antwoorden delen. De app kan worden ingezet voor het aankondigen van bijeenkomsten en het aanmelden daarvoor, maar ook gebruikt worden om nieuwsberichten en push notificaties te sturen, polls en enquêtes te houden. Daarmee is het de ideale manier om voortdurend de vinger aan de pols te houden en onze community te intensiveren en nog waardevoller te maken. Het is een communicatie- en kennistool die permanent inzetbaar en bruikbaar is. Daarmee wordt het rendement van ons verenigingslidmaatschap enorm verhoogd ook op de momenten dat we als leden niet bij elkaar zijn.

Via de Netwerk-app kunnen leden elkaar gemakkelijk vinden en elkaar vragen stellen (binnen specifieke thema's). Op deze manier kunnen expertise en kennis snel met elkaar gedeeld worden. Voordelen op een rij:

- Meer kennis- en informatiedeling en verbinding tussen alle leden;
- Een vraag stellen of discussie starten is snel geregeld;
- Makkelijker contact leggen met leden die dezelfde interesses, vragen en expertises hebben;
- Direct informatie ontvangen op uw smartphone over bijeenkomsten, congressen en opleidingen;
- Eenvoudig aanmelden voor events via de app;
- Meer inzicht hebben en houden in trending topics;
- Een themagroep starten om dieper op een onderwerp in te gaan;
- Nieuwsberichten ontvangen;
- Interactie creëren tijdens congressen en bijeenkomsten;
- nieuwsberichten vanuit de NDV (bijeenkomsten, congres e.d. zijn snel aan te kondigen
- via de app kunnen bezoekers tijdens een congres interactief communiceren.

De DALTON community-app is gelanceerd op het Daltoncongres van 7 november 2018.

De Community-App verbindt ook alle andere communicatiemiddelen van onze vereniging. In de App kan je doorklikken naar onze website dalton.nl en onze online-bibliotheek daltonvisie.nl. Er is een agenda-functie en ook de digitale Nieuwsbrief is geïntegreerd. De gebruikers/leden van onze app zijn daarom altijd op de hoogte van het laatste ontwikkelingen en kunnen gericht hun kennis en expertise delen.

Op dit moment zijn er 615 deelnemers in de App, maar er is weinig activiteit. De functionaliteit van de Congres-Event-module (zie hieronder) in de App kan versterkt worden, waardoor er meer deelnemers in de Community-App ontstaan.

In 2021 zal het gebruik en de functionaliteit van de Community-App in relatie tot de kosten door het bestuur geëvalueerd worden.

Congres-Event-App

Naast de community-app hebben we ook de Event-App gebruikt voor de organisatie van ons tweejaarlijkse congres op 7 november 2018. De congresdeelnemers konden zich via de app aanmelden en een keuze maken uit de lezingen en workshops.

Via de congres-app konden key-note sprekers, workshopgevers en bezoekers interactief communiceren met elkaar, zowel vooraf, tijdens als na afloop van het congres. In de Congres-App stond ook

informatie over de locatie, de plattegronden etc. Het was spannend om te zien of iedereen zijn weg kon vinden, maar de app voldeed aan alle verwachtingen. Alle informatie over het congres in je smartphone! Hierdoor hebben we heel veel papier bespaard!

En bovendien konden de bezoekers/workshopdeelnemers via de app feedback geven op de gevolgde programmaonderdelen, de organisatie, de locatie en de catering! We hebben nog nooit zo snel alle feedback op een rijtje gehad. Kortom, we kijken terug op een zeer geslaagd congres mede door het gebruik van de event-app!

De reacties van de gebruikers van de event-app waren ook zeer enthousiast! Zoals een van de congresbezoekers zei: "De congresapp werkt fantastisch!"

In 2020 is een pilot gestart met een event-app met de Regio VO (Westland) voor een deelcongres op 26 maart 2020. Deze congres-app is volledig ingericht, maar in verband met corona is dit deelcongres niet doorgegaan. De bedoeling is dat ook alle andere Regio's straks gebruik kunnen gaan maken van de Event-App voor hun studiedagen/deelcongressen.

6.4. Commissie opleiding en nascholing

De commissie opleiding en nascholing heeft in 2020 geen gesprekken gevoerd met scholingsinstituten in het kader van evaluatie en licentieverlenging.

7. Regio's (algemeen)

De bestuursleden hebben de regio's als volgt verdeeld om te bezoeken.

- Willem Wagenaar : Noord-Holland, Midden-Nederland, Netwerk Dalton Opleiders (DNO)
- Vera Otten : Groot-Zwolle
- Astrid Claessens : Zuid
- Siemon van der Wal: Voortgezet Onderwijs, Drenthe
- Paul Hendriks : Voortgezet Onderwijs, Zuid-Holland Zeeland
- Ruby Trebels : Groningen
- Hans Wolthuis : Flevoland, Dalton Oost Nederland
- Frans van der Sman: Voortgezet Onderwijs
- Jeltsje Adema : Friesland

7.1. Regio Zuid-Holland en Zeeland

Door de coronacrisis in 2020 is het acht leden tellende bestuur van de daltonregio Zuid-Holland en Zeeland maar één keer fysiek bij elkaar geweest. Dit was op 15 januari 2020 om de 1e daltonbijeenkomst (intervisie), die op 12 februari 2020 gepland stond, voor te bereiden. Helaas moest deze bijeenkomst later geannuleerd worden, net als de andere twee regiobijeenkomsten in 2020, vanwege de geldende coronamaatregelen. De overleggen van het regiobestuur om de lopende zaken vanuit de regio te bespreken zijn vervolgens online geweest. Dit heeft niet onze voorkeur, maar is niet anders.

We zien dat het aantal daltonscholen in de regio licht aan het afnemen is. Er komt maar incidenteel een nieuwe daltonschool (i.o.) bij. Op dit moment telt onze regio 60 daltonscholen of daltonscholen in oprichting. Nu de coronamaatregelen langer duren is het regiobestuur bezorgd om de binding met de daltonscholen in onze regio te verliezen.

Daarom beraden we ons op een fysieke en anders online bijeenkomsten in 2021. Ook krijgen alle scholen een opsteker van ons om de moed erin te houden.

7.2. Regio Drenthe

Het afgelopen jaar zijn er in de regio Drenthe geen regiobijeenkomsten gehouden, het COVID19-virus en bestuurswisselingen/ziekte hebben ertoe geleid dat ook het regiobestuur slechts drie keer bijeen is geweest. De focus lag op de voorbereiding van de geplande regiodag in maart 2020. Deze dag hebben we uitgesteld tot maart 2021 vanwege de beperkende maatregelen om in grote getale bijeen te komen.

Het regiobestuur betreurt het dat er geen regiobijeenkomsten zijn gehouden, de hectiek van het overschakelen op online lesgeven en daarbij de (langdurige) uitval van twee bestuursleden en het vertrek van een derde bestuurslid naar een andere werkomgeving waren de factoren die hebben veroorzaakt dat de regio Drenthe een passief jaar heeft doorgemaakt.

Het bestuur bestond dit jaar uit:

- Jaap Scheper : KC de Dissel - Ruinerwold, voorzitter
- Monique Odijk : ODBS De Zuid-Wester - Zuidlaren (tot 1 aug.)
- Jantje Lammers : KC Kloosterveen - Assen, penningmeester
- Gelske Reitsma : CBS Het Twiespan - Emmen
- Gerdy Schoonbeek : KC Theo Thijssen - Assen
- Jan de Rijk : KC de Eskampen – Peize

7.3. Regio Groot Zwolle

Ook in de regio Groot Zwolle is schooljaar 2019-2020 een bijzondere vanwege de corona crisis. Een kort verslag van het jaar.

In het afgelopen jaar zijn er 2 memo's door de voorzitter naar de regio gestuurd. Inhoud is veelal gericht op afstemming en informeren. De eerste n.a.v. de bijeenkomst van de regiobesturen met het bestuur van de NDV in januari. Het regiobestuur is 3 keer bijeengekomen. Die vergaderingen gaan meestal over de invulling van de Daltonontwikkeling binnen de regio.

De geplande verdere bijeenkomsten hebben geen doorgang gevonden. Voor dit schooljaar is de gebruikelijke directie-coördinatorenbijeenkomst in het voorjaar van 2021 gepland in de hoop dat we dan veilig fysiek kunnen samenkomen.

Natuurlijk zijn de schoolkaarten geactualiseerd en op de website gepubliceerd. De webmaster is zeer actief in het betrekken van de scholen bij de website en om ze naar elkaar te laten kijken in de hoop dat er van elkaar wordt geleerd.

Op financieel gebied is de reserve gegroeid. Deels heeft dat te maken met het feit dat we weer sparen voor een congres en deels omdat activiteiten geen doorgang konden vinden. De eigen bijdrage per leerling van de scholen in de regio aan de regio blijft gehandhaafd op €0,50 per leerling.

7.4. Regio Flevoland

De regio Flevoland bestaat uit 16 scholen: Bommelstein, De Droomspiegel, De Omnibus, De Ontdekking, De Optimist, De Schatkamer, De Aquamarijn, Windkracht 10, De Fladderiep, De Meander, De Tjalk, De Duykeldam, Jenne d'Arc, obs Zuid, De Windwijzer en De Buut.

Ook in 2020 heeft ons coördinatorennetwerk prima gefunctioneerd. Het overleg werd voorbereid en geleid door Hilde Marie van Slochteren van Saxion. Ook in 2020 werden deze bijeenkomsten goed bezocht door de coördinatoren van de daltonscholen uit onze regio. De reacties op deze bijeenkomsten zijn over het algemeen zeer positief. Het overleg is steeds op een andere school en er is veel uitwisseling van informatie.

Ook in 2020 heeft een groep startende leerkrachten de opleiding tot daltonleerkracht succesvol afgerond en hebben hun licentie gehaald. In september 2020 is een nieuwe groep gestart met de opleiding. De scholing werd en wordt verzorgd door Saxion.

In onze regio heeft op 8 april 2020 Aquamarijn de daltonlicentie behaald.

Ook in 2020 is herhaaldelijk gezocht naar versterking van ons bestuur. Dit heeft echter niet tot gevolg gehad dat er nieuwe leden toetraden. In 2020 is het bestuur 4 keer bijeen geweest. In veel gevallen sloot Hans Wolthuis namens de NDV hier bij aan. Ons bestuur bestaat momenteel uit 2 leden: Harry Okkinga en Hans van Kooten. Hans van Kooten is eerste aanspreekpunt voor de NDV. Beiden regelen samen dat de regio wordt vertegenwoordigd bij de verschillende NDV-bijeenkomsten. Het streven is dat er in 2021 uitbreiding komt van het aantal leden in ons regiobestuur.

Samen met Hans Wolthuis was er een regiobijeenkomst georganiseerd op 22 april 2020 voor directies. Helaas is deze bijeenkomst door de coronamaatregelen komen te vervallen. Het is goed

om te melden dat van de 16 scholen er 13 scholen waren die hadden toegezegd hierbij aanwezig te zijn. De drie die niet konden hebben aangegeven er wel graag bij te willen zijn. Deze regiobijeenkomst had als centraal thema: Waar zit de invloed van de directeur op de kwaliteit van de leerkrachten. René Berends en Hans Wolthuis zouden rond dit thema presentaties verzorgen. Ook was de nodige tijd ingeruimd voor het ontmoeten van elkaar. Onze regio heeft de afgelopen jaren de nodige wisselingen gekend van directies. Het heeft daarom onze duidelijke voorkeur om deze bijeenkomst "live" te doen en niet via Teams of Zoom. In 2021 is het streven om deze regiobijeenkomst alsnog te laten plaatsvinden.

7.5. Regio Noord-Holland

<p>Jaarverslag 2020 Voor u ligt het jaarverslag van de daltonregio Noord-Holland. Een prachtige regio met 39 daltonscholen en ruim 700 echte daltonners. Inmiddels is de regio ook een aantal daltonkindcentra rijker. Iedere daltonschool staat open voor contact met de regio, het is altijd mogelijk om bij elkaar op school te komen kijken, we leren van en met elkaar.</p> 	<p>Afscheid nemen Het regiobestuur heeft dit jaar helaas afscheid moeten nemen van Linda Bruin. Zij is de afgelopen jaren verantwoordelijk geweest voor de financiële zaken binnen ons bestuur. Met name de financiële afwikkeling van onze grote regiodag (november 2019) was een enorme klus. Daarnaast was Linda zeer betrokken bij alle ontwikkelingen die we binnen het bestuur in gang hebben gezet. We zullen haar ideeën en haar positieve inbreng enorm gaan missen.</p> <p>Met ingang van 1 januari 2020 hebben we gelukkig weer versterking van ons bestuur gevonden. Bianca Veldman, directeur van De kleine en grote beer in Heerhugowaard, komt ons bestuur versterken. WELKOM!</p>
<p>Regiodagen gingen niet door. Onze regiodag in het voorjaar ging helaas niet door. Op dat moment zaten we midden in de eerste coronagolf en waren alle scholen gesloten. Wat we toen ook duidelijk merkten, was dat er ook even geen behoefte was aan het delen van daltonideeën. Onze daltoncollega's waren zo druk met het online-lesgeven en het voorbereiden van deze lessen, dat er weinig ruimte was voor vernieuwingen en ontwikkelingen.</p> <p>We hebben in het bestuur vervolgens afgesproken om dit keer geen regiodag in het najaar te plannen (zoals we normaal gesproken wel altijd doen). De onzekerheid over het verloop van de corona-pandemie was op dat moment nog veel te groot.</p> <p>Wel hebben we twee regiodagen gepland in 2021: 13 januari en 14 april 2021.</p>	<p>Op de achtergrond Het bestuur is op de achtergrond wel actief geweest. We hebben onze website bijgewerkt, we hebben aandacht gevraagd voor onze facebookpagina, we hebben met individuele scholen contact gehad, we zijn via de mail bereikbaar voor vragen. Daarnaast hebben we binnen het bestuur regelmatig overleg, onder andere over de invulling van de regiodagen en onze koers voor de komende jaren.</p> <p>We hopen dat we in 2021 weer wat meer op de voorgrond kunnen zijn, wat meer contact hebben met de regio.</p>

7.6. Regio Oost Nederland

Onze regio is de laatste jaren (pro)actief bezig om de verbinding met elkaar te vinden, te behouden en te versterken als het gaat om dalton. De vormen die we gebruiken om onze bovenstaande doelstelling te behalen zijn o.a. gecombineerde netwerkbijeenkomsten voor directeuren en coördinatoren van onze regio dalton scholen. Een groot succes gezien het percentage deelnemers. De samenwerking met organisaties op het gebied van dalton, zoals Saxion Deventer, zorgt ervoor dat de ontwikkelingen binnen onze regio op niveau, inspirerend en actueel zijn.

a. DON-bijeenkomsten in 2020

In het schooljaar 2019-2020 zijn we gestart met het thema '#DOES LEF'. Deze letters staan voor: *Dalton, ontwikkeling, experimenteren, samen, leren, effectief, formatief*.

We hebben de verantwoordelijkheid voor de inhoud van de bijeenkomsten bij de deelnemers neergelegd. We merkten dat een groot gedeelte van de deelnemers passief deelnam aan bijeenkomsten en dat het, gezien de hoeveelheid aangesloten scholen, vrijwel onmogelijk is om eenieder vanuit één thema op niveau te "bedienen". We hebben daarom binnen de bijeenkomsten ruimte gemaakt om scholen hun Daltonontwikkelpunt(en) helder te laten krijgen (met behulp van het netwerk), aan deze punten te kunnen werken en rondom thema's verbinding met andere scholen te zoeken.

Bovenstaande hebben we geïntegreerd in onze DON-bijeenkomsten voor de coördinatoren en directeuren samen. Deze bijeenkomsten vinden altijd op woensdagen plaats van 09.30 tot 13.00 uur (incl. een verzorgde lunch) in Deventer. I.v.m. de Coronamaatregelen is de laatste bijeenkomst van 2020 een onlinebijeenkomst geweest. Het komende jaar zullen de eerste bijeenkomsten ook weer online zijn. Zodra de maatregelen het weer toelaten, zullen we de fysieke bijeenkomsten weer gaan organiseren.

Datum	Voor wie	Thema/inhoud
08 januari 2020	Directeuren en coördinatoren	<ul style="list-style-type: none"> Organisatie en hoe? (didactiek, instructie, leerpleinen, groepsdoorberekend, inrichting) Vertaalslag naar de praktijk
25 maart 2020	Directeuren en coördinatoren	Vervallen vanwege de coronacrisis.
13 mei 2020	Directeuren en coördinatoren	Vervallen vanwege de coronacrisis.
07 oktober 2020	Directeuren en coördinatoren	<ul style="list-style-type: none"> Hoe toon jij LEF?/Hoeveel LEF heb jij getoond? Terugkoppeling naar Coronaperiode Successen en mislukkingen (terugblik en parels) Ontwikkeling in beeld: rapportfolio en formatief toetsen

b. Evaluatie bijeenkomst 08 januari 2020

Goed verlopen.

Tafelgesprekken waren prettig. Werd positief op gereageerd.

Jammer dat we niet verder in zijn gegaan op de input van Hilde Marie, hier hadden we meer uit kunnen halen.

Een 'kapstok' tijdens een bijeenkomst is fijn, zodat de info goed blijft hangen.

Het onderwerp (door de impuls van Patrick tijdens de vorige bijeenkomst) riep nog veel reacties op.

Opbrengst van vandaag: iedereen is weer op ideeën gebracht. Er zijn veel contacten gelegd/afspraken gemaakt.

c. Evaluatie bijeenkomst 25 maart 2020

Vervallen vanwege de coronacrisis.

d. Evaluatie bijeenkomst 13 mei 2020

Vervallen vanwege de coronacrisis.

e. Evaluatie (online) bijeenkomst 7 oktober 2020

In groepjes uitéén gaan werkt goed, bij sommige groepjes duurde de tweede ronde te lang.

Eén persoon had de link niet ontvangen, Hilde Marie deelt deze naam even met Roger om te kijken of deze persoon wel in de mailinglist staat.

Er werden nu veel praktische zaken besproken, proberen om ons te richten op daltonontwikkeling.

Denken aan leren i.p.v. denken aan werken, doelgericht of activiteitgericht.

Het interactief houden van de bijeenkomst werkt fijn.

f. Inhoud bijeenkomsten 2021

Bijeenkomst 13 januari 2021

- Vloeiende doorgaande lijn (van kleuters naar groep 3)
- Aafke Bouwman: overgang groep 2/3 (collega meenemen)
- Accent op anders werken in groep 3: LEF in eigenaarschap.

Bijeenkomst 31 maart 2021

- Eigenaarschap vanuit parallelleiteitsprincipe: directeur, leerkracht leerling.
- Hitteschild (Daniël Kim à fundamenteel onderwijsconcept, visie en missie).
- Implementatie, borging, verantwoordelijkheid nemen.

Bijeenkomst 19 mei 2021

- Koppelen aan scholen die ervaringen hebben met de nieuwe visitatiekader.
- Visitatie gaat uit van ambitie en parels.
- Gebruiken als oefening, met elkaar in gesprek gaan.
- Gesprekstafels bij deze bijeenkomst aanbieden of soort museum met parels.

We stimuleren de coördinatoren en directeuren ook om andere teamleden aan te laten sluiten. Mede om deze reden geven we bij de start van het nieuwe schooljaar al aan wat de inhoud van de bijeenkomsten zal zijn.

g. Website

In 2019 hebben we onze nieuwe website (www.daltonoostnederland.nl) geïntroduceerd bij [de leden](#). Deze site is ondersteunend bedoeld in onze daltonontwikkeling. We kunnen en willen veel van elkaar leren. De website kan ons hierbij ondersteunen in het verzamelen en uitwisselen van informatie.

Onze website is geoptimaliseerd aan de gebruikerswensen van onze DON-scholen. Op de website

zijn de verschillende dalton scholen te vinden, staan de data van de bijeenkomsten en worden de documenten m.b.t. de bijeenkomsten gedeeld. Dit jaar hebben we geprobeerd de website te blijven promoten, zodat leden elkaar op die plek kunnen vinden voor vragen en antwoorden.

h. Samenstelling DON-bestuur

Het huidige DON-bestuur bestaat uit de volgende personen:

- Linda van den Sigtenhorst : voorzitter
- Roger Visser : penningmeester en secretaris
- Tom Witjes : lid
- Jobke Rozema : notulist
- Danielle Mendel : lid
- Susanne Jannink : lid
- Charlotte Meijer : lid

Hilde-Marie van Slochteren huren we regelmatig in vanuit Saxion om mee te denken tijdens onze DON-bestuursvergaderingen waarin we de bijeenkomsten voorbereiden en ook draagt Hilde-Marie actief bij tijdens de bijeenkomsten.

Het bestuur heeft in 2020 over de volgende onderwerpen gesproken tijdens de vergaderingen:

- Initiëren, voorbereiden en organiseren van de directie-coördinatoren bijeenkomsten
- Website DON/
- Financiën
- Vaststellen contributie
- Rooster af-/aantreden
- Verslag van de regiobijeenkomsten
- Werving nieuwe bestuursleden
- Evaluatie DON-bijeenkomsten voor coördinatoren en directeuren.

7.7. Regio VO 2020

Binnen de NDV hebben de dalton scholen voor VO (regio VO) een aantal keren per jaar overleg. De bijeenkomsten worden gehouden in het gebouw van één van de lidscholen. Tijdens de vergadering 'vult' de ontvangende school vaak een agendapunt. Dit punt bestaat meestal uit een rondleiding en richt zich op datgene wat op dat moment voor de school belangrijk is, zoals nieuwbouw of een grote verbouwing. Daarnaast kan dit 'agendapunt' ook bestaan uit een presentatie over een onderwijskundige (Dalton)ontwikkeling in de school. Hierbij staan 'kennisnemen van elkaars ontwikkelingen' en 'leren van en met elkaar' centraal.

Eind 2020 telde de regio 29 dalton scholen VO, waaronder één Duitse school in Alsdorf en een vijftal scholen die 'Dalton in oprichting' zijn.

In 2020 hebben de leden van regio VO twee keer regulier overleg gehad:

- 15 januari in Amsterdam op Spinoza20first.
- In oktober is vanwege corona de fysieke bijeenkomst komen te vervallen en heeft de centrale bijeenkomst plaatsgevonden in de vier subregio's afzonderlijk. Deze bijeenkomsten hebben vanwege corona digitaal plaatsgevonden.

De 24-uurs bijeenkomst is vanwege corona komen te vervallen.

Tijdens het overleg op 15 januari 2020 zijn de reguliere agendapunten ter sprake gekomen, zoals het uitwisselen van ervaringen vanuit de verschillende regio's, informatie delen ten aanzien van de aankomende visitaties en is er ruim aandacht geschonken aan het professionaliseren van leidinggevendend werkzaam op de verschillende dalton scholen.

Tijdens het overleg in oktober binnen de subregio's heeft er in eerste instantie 'een rondje langs de velden' plaatsgevonden en is daarnaast geïnventariseerd hoe er leiding wordt gegeven aan een daltonschool in tijden van corona. Duidelijk bleek dat de daltonscholen ten opzichte van de niet-daltonscholen binnen dezelfde scholengroep een grote voorsprong hebben ten aanzien van het zelfstandig werken door leerlingen, het nemen van verantwoordelijkheid door leerlingen en personeel en ook digitaal over het algemeen iets voorop lopen.

Helaas moeten we constateren dat we in 2020 vooral organisatorisch moesten handelen en heeft de onderwijsontwikkeling op de meeste scholen vertraging opgelopen, dan wel hebben geplande activiteiten geen doorgang kunnen vinden. Omdat we vinden dat we van en met elkaar moeten blijven leren is afgesproken in maart 2021 een gezamenlijke inhoudelijke online werkbijeenkomst te organiseren.

Naast de (landelijke) regio-overleggen zijn er vier regionale netwerken actief die samenwerken aan gemeenschappelijke ontwikkelingen. In deze netwerken worden tal van scholingsactiviteiten verzorgd voor docenten in de regio: van en met elkaar leren.

Deze vier netwerken zijn :

- Netwerk Zuidwester
- Netwerk Dalton Noord
- Netwerk HAAAP (Noord-Holland en Almere)
- Netwerk Westland

Deze netwerken hebben in coronatijd zoveel als mogelijk onderling contact gehouden en hun ervaringen met elkaar gedeeld.

Daarnaast hebben de vier scholen die samenwerken met Kunskapsskolan en die bezig zijn gepersonaliseerd leren vorm te geven vanuit onze daltonvisie, veelvuldig digitaal met elkaar overleg gehad. Het is een enorme uitdaging om gepersonaliseerd leren vorm te geven in tijden van corona.

De contacten tussen de VO-daltonscholen worden als open, collegiaal en zeer plezierig ervaren. Het afgelopen jaar is er in alle hectiek te weinig gelegenheid geweest voor informatie-uitwisseling en kennisoverdracht. Wel ontdekken we nu dat we ook online met elkaar kennis kunnen delen. Dit zullen we zeker voor een deel blijven doen omdat de VO-daltonscholen over een groot deel van het land verspreid liggen. Ook de rol van de subregio's zal groter worden nu het aantal daltonscholen groeit. Het Caland College in Amsterdam is in 2020 gecertificeerd als daltonschool.

Het Stanislas College te Delft, De Palmentuin te Rotterdam, het Montfort College te Rotterdam en RSG Het Wolfsbos sector vmbo te Hoogeveen, zijn op weg naar daltoncertificering en streven ernaar om in 2021, ondanks corona, toch het certificaat daltonschool te behalen.

Het Bestuur van Regio VO bestond in 2020 uit: Anna-Paulien Smits (voorzitter), Jan Paul Beekman (secretaris) en Frans van der Sman (penningmeester).

8. Lectoraat Vernieuwingsonderwijs

8.1. Overzicht opbrengsten lectoraat Vernieuwingsonderwijs 2020

Patrick Sins, lector Vernieuwingsonderwijs Saxion en Thomas More hogeschool

Kenniskring: Vera Otten, Jaap de Brouwer, René Berends, Lida Klaver, Margreet Verduijn, Brigitte Witmus, Pieter-Jan Ruiter, Renske de Leeuw en Ineke Vermeulen

Een krachtige impuls geven aan de professionele ontwikkeling van (aankomende) leraren door praktijkgericht onderzoek in samenwerking met het werkveld. Op deze manier wil het lectoraat bijdragen aan kwaliteitsverbetering van het vernieuwingsonderwijs. Dat is dé kern wat ons lectoraat beoogt en waar we de afgelopen jaren ook succesvol in zijn gebleken. Samen met de onderzoekers van het lectoraat en de besturen van de verenigingen van vernieuwingscholen (NDV, NMV, NJPV,

VF en VBS) hebben we de ambitie om invulling te geven aan een vervolg (2020-2026) op het lectoraat Vernieuwingsonderwijs waarbij overbruggen ons credo zal zijn.

Dit betekent dat we enerzijds overbruggen door het bereik van ons praktijkonderzoek en de opbrengsten die daaruit voortkomen vergroten, omdat er kansen liggen voor grotere innovaties en impact, die ook vernieuwingen in de lerarenopleiding en in het reguliere onderwijs ten goede kunnen komen. Dit houdt in dat we actief inzetten op het realiseren van een directe doorwerking van de kennis en inzichten die voortkomen uit ons onderzoek naar de praktijk van de lerarenopleiding én van het werkveld (basis- en voortgezet onderwijs). Dit realiseren we door het doen van onderzoek voor en samen met leraren, opleiders en studenten, maar ook door actief in te zetten op onderwijsontwikkeling –en uitvoering en een bredere kennisbenutting van de opbrengsten uit ons onderzoek zodat ook leraren in het regulier onderwijs kunnen profiteren van (bevindingen uit) ons praktijkgericht onderzoek.

Overbruggen houdt voor ons eveneens in dat we in ons praktijkgericht onderzoek een interdisciplinaire benadering hanteren waarbij we gebruik maken van kennis en methoden uit twee wetenschapsgebieden, die in de huidige discourse over onderwijsonderzoek, tot dusver vooral als gescheiden werelden acteren: de pedagogiek en de onderwijskunde. Enerzijds is de onderwijskunde vooral gericht op “wat werkt” en anderzijds wordt vanuit de pedagogiek geschreven over het “waartoe” van onderwijs waarbij niet tot nauwelijks wordt gezocht naar mogelijkheden hoe beide gebieden elkaar in het onderwijsonderzoek kunnen versterken en waarbij recht wordt gedaan aan de dagelijkse complexiteit in het onderwijs.

In het lectoraat geven we vanuit dit knelpunt concreet invulling aan het overbruggen tussen de pedagogiek en de onderwijskunde door in ons praktijkgericht onderzoek expliciet aandacht te besteden aan hoe leraren betekenisgeven aan relevante onderwijskundige thema's als zelfregulerend leren, burgerschapsonderwijs en professionele leercultuur. We zullen hierbij samen gaan werken met stichting NIVOZ - een vrijplaats voor denken en ontwerpen, een plaats van reflectie en dialoog, maar ook een plaats voor een kritisch correctief. Het doel van stichting NIVOZ is om leraren en schoolleiders en andere betrokkenen te sterken in de uitvoering van hun pedagogische opdracht.

8.2. Eindevaluatie lectoraat 2020 en het vervolg

Voorafgaand aan de afloop van het laatste lectoraatsjaar (november 2020) vond de interne eindevaluatie bij Saxion plaats. De eindevaluatie is erop gericht te besluiten over de verlenging van het lectoraat voor opnieuw een periode van zes jaar. Als lectoraat zijn we er vol voor gegaan. De eindevaluatie vindt plaats aan de hand van de standaarden van het Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek (BKO) die door Saxion zijn uitgewerkt in het kwaliteitskader. De standaarden zijn:

- Standaard 1: Onderzoeksprofiel en doelstellingen
- Standaard 2: Organisatie, mensen en middelen, samenwerkingsverbanden
- Standaard 3: Onderzoeksproces
- Standaard 4: Resultaten en impact
- Standaard 5: Evaluatie van processen en resultaten

Wij hebben de eindevaluatie uitgevoerd en hebben daarvan verslag gedaan in een eindevaluatierapport. In ons rapport komen aan de orde: een reflectie op resultaten (met behulp van prestatie-indicatoren en verbeterplan na de tussenevaluatie), werkwijze om aan kwaliteit van onderzoek te werken (waaronder peer review) en voorgenomen/ te verwachten bijdragen van het lectoraat aan de (toekomstige) strategische onderzoeksprogrammering (profiel en zwaartepunten) van Saxion.

Bij de eindevaluatie waren twee deskundigen betrokken: een uit het beroepsdomein (Tijl Rood) en een uit het kennisdomein (prof. dr. Josphe Kessels). Aan deze deskundigen is gevraagd in een addendum bij het eindevaluatierapport een schriftelijk reflectie op de resultaten van het lectoraat te geven en een advies te geven over de verlenging van ons lectoraat. Het gaat dan vooral om een reflectie op standaarden 1, 3 en 4. Beide deskundigen waren zeer lovend over onder meer: de

relevantie en ambitie van ons onderzoeksprofiel, de wijze waarop we onderwijs, onderzoek en kennisbenutting van onze opbrengsten combineren en realiseren, de kwaliteit van de door ons gehanteerde onderzoeksmethoden, de kwaliteit van ons onderzoeksteam en onze intensieve samenwerking met de diverse onderwijspartners en de wijze waarop we onze werkzaamheden evalueren en verbeteren.

Op basis van deze beoordelingen adviseert afdeling Kwaliteit & Regelgeving van Saxion tot verlenging van het lectoraat. Het advies is zeer positief: *“De verlengingsaanvraag maakt de resultaten van het lectoraat Vernieuwingsonderwijs in de afgelopen jaren op de drie kerntaken van lectoraten duidelijk zichtbaar. Het lectoraat wordt gewaardeerd, hetgeen ook uit de positieve reacties van de deskundigen blijkt. De intensieve samenwerking met organisaties voor Dalton-, Montessori-, en Freinetonderwijs worden zeer gewaardeerd. Eén deskundige noemt daarbij de unieke en onmisbare positie die het lectoraat inneemt, samen met de Master Leren en Innoveren en de minor Montessori, waardoor vernieuwende scholen blijven nieuwe en goed opgeleide leraren kunnen verwelkomen. De positieve beoordelingen van beide deskundigen lijken in lijn met de goede beoordelingen tijdens de visitatie en een excellente beoordeling op het beoordelingsproces. Op basis van onderstaande bevindingen adviseert de afdeling Kwaliteit & Regelgeving het CvB deze verlengingsaanvraag goed te keuren.”*

8.3. Opbrengsten onderzoekslijnen

Hieronder worden de opbrengsten voor de vier onderzoekslijnen van het lectoraat beschreven.

8.3.1. Onderwijseffectiviteit

In deze onderzoekslijn wordt onderzocht wat de cognitieve en niet-cognitieve opbrengsten zijn van vernieuwingsonderwijs. De hoofdonderzoeksvraag die centraal staat is: *In hoeverre is het traditionele vernieuwingsonderwijs effectief?* Het onderzoek bestaat uit drie projecten:

a. Meerwaarde van vernieuwingsonderwijs

Wat zijn de opbrengstverschillen tussen vernieuwingscholen en traditionele scholen op cognitief en niet-cognitief vlak? Wij onderzoeken dit op basis van de uitkomsten van de eerste twee metingen van het Cohort Onderzoek OnderwijsLoopbanen⁵⁻¹⁸ (COOL⁵⁻¹⁸).

Opbrengsten:

- Berends, R. (2020). Groep 3 Daltonproof. Deventer: SPEUP.
- Berends, R. (2020). Trouble in the bubble. Redactionele inleiding. DaltonVisie8(3).
- Berends, R. (2020). Evelyn Dewey over het daltonplan. DaltonVisie8(3).
- Berends, R. (2020). Dalton als oplossing voor het lerarentekort...? Ammehoela! DaltonVisie8(3).
- Berends, R. (2020). Ga me niet vertellen hoe ik het moet doen. Interview met Astrid Claessens. DaltonVisie8(3).
- Berends, R. (2020). Vlog jouw verhaal over je school. Overbruggen: Verbinden van vernieuwingsonderwijs en onderzoek. DaltonVisie8(4).
- Dijkema, J., Berends, R. (ghostwriter) (2020). Blockposters voor groepswork. DaltonVisie8(4).
- Berends, R. (2020). De eigen doelen van leerlingen bij Parkhurst. DaltonVisie8(4).
- Berends, R. (2020). Dat is dalton!, is niet het goede antwoord. Interview met Hanneke Drost. DaltonVisie8(4).
- Berends, R., Sins, P. (2020). Dalton op Afstand: Digitale Dalton Café, een groot succes! Nieuwsbrief NDV.
- Berends, R. (2020). De plofklas in de anderhalvemetersamenleving. Redactionele inleiding. DaltonVisie8(4).
- Berends, R. (2020). Jezelf opnieuw blijven uitvinden. Interview met Birgit Broeders. DaltonVisie9(1).

- Berends, R. (2020). Plannend leren, leren plannen. DaltonVisie9(1).
- Berends, R. (2020). Proefondervindelijk daltononderwijs met Superkok Jeroen (Ghostwriter). DaltonVisie9(1).
- Berends, R. (2020). Over welke Parkhurst hebben wij het? DaltonVisie9(1).
- Berends, R. (2020). Wist je dat een wombat vierkante drolletjes poept? Grej of the day in de daltonklas. DaltonVisie9(2).
- Berends, R. (2020). De hele dag eigenaar ... daar moet je natuurlijk ook weer niet aan denken! Interview met Hans Wolthuis. DaltonVisie9(2).
- Berends, R. (2020). Gesprekken in de klas met Parkhursts 'magic circle'. DaltonVisie9(2).
- Bol, N van de, Vermeer, M., Vernooij, B. & Berends, R. (ghostwriter) (2020). De neuzen dezelfde kant op. Het bouwen van een dalton-IKC. DaltonVisie8(3)
- De Brouwer, J & Otten-Binnerts, V. (2020). Bittere noodzaak: Maak je concept meetbaar! In P.H.M. Sins & R. Berends (Eds.), *Overbruggen: Verbinden van vernieuwingsonderwijs en onderzoek*. Deventer: Saxion Progressive Education University Press.
- Kromme, M. de, Berends, R.(2020). Chef in de les. Werken met een digitaal volgsysteem in het bewegingsonderwijs. DaltonVisie8(3)
- Sins, P.H.M. (2020). *Dalton back to the future*. Column op www.saxion.nl/vernieuwingsonderwijs (en NDV nieuwsbrief).
- Sins P.H.M. (2020). *Mind the gap*. Column op www.saxion.nl/vernieuwingsonderwijs (en NDV nieuwsbrief).
- Sins P.H.M. (2020). *Dalton laat zien wat je in huis hebt*. Column op www.saxion.nl/vernieuwingsonderwijs (en NDV nieuwsbrief).
- Sins, P.H.M. (2020). *Hoera voor onze scholen*. Column op www.saxion.nl/vernieuwingsonderwijs (en NDV nieuwsbrief).

Plannen:

- Indienen wetenschappelijk internationaal artikel over de effectiviteit van daltononderwijs (najaar). Dit betreft een artikel waarbij we aan de hand van data uit COOL⁵⁻¹⁸ een replicatiestudie doen, van onze studie die we reeds in 2015 in Pedagogische Studiën hebben gepubliceerd. In tegenstelling tot die studie betrekken we nu ook de meer recente data uit het schooljaar 2010/2011;
  - Boek in eigen reeks *Focus op Dalton 2.0*;
  - Samen met traditionele vernieuwingsscholen zoeken naar andere onderwijsvormen/innovaties in het kader van het lerarentekort.
- b. Meerwaarde vernieuwingsonderwijs voor het vervolgonderwijs

In dit onderzoek wordt nagegaan in hoeverre leerlingen die vernieuwingsonderwijs in het po en/of vo hebben genoten, verschillend scoren op zelfregulerende competenties in vergelijking met leerlingen uit het traditioneel ingericht onderwijs.

Opbrengsten:

- Sins, P.H.M. (2020). *De kracht van het Vernieuwingsonderwijs*. Lezing herregistratie schoolleiders, Hengelo;
- Databestand ResearchNed aangekocht om analyse te doen naar studieleergedrag van eerstejaars studenten in het HO en WO. Dit om te onderzoeken in hoeverre studieleergedrag te relateren is aan het type genoten onderwijs (traditioneel vernieuwend versus traditioneel ingericht) in het vo;
- Lopend onderzoek naar de lange-termijn effecten van vernieuwingsonderwijs: databestand van >250 oud-leerlingen;

Plannen:

- Uitvoeren data-analyse waarbij meer dan 20000 eerstejaarsstudenten zijn bevestigd over hun onderwijsloopbaan (vernieuwinggericht of traditioneel) en het studieleergedrag;
- Column over dit onderzoek en dataverzameling.

c. Executieve functies

In dit onderzoek toetsen we in samenwerking met de Universiteit Maastricht en de Nederlandse Montessori Vereniging de veronderstelling dat de hoge mate van onafhankelijkheid en autonomie van kinderen in het montessorionderwijs meer bijdraagt aan de ontwikkeling van executieve functies dan traditioneel ingericht onderwijs.

Opbrengsten:

- Berends, R. & De Brouwer, J. (ed, 2020). *Perspectieven op Montessori*. Deventer: Saxion Progressive Education University Press.
- De Brouwer, J. & Sins, P.H.M. (2020). Bestaat de Montessorischool? *Montessori Magazine*, 43(2).
- De Brouwer, J. & Sins, P.H.M. (2020). *De montessorischolen zijn weer begonnen: we hebben echt wat in korte tijd voor elkaar gebokst*. Column op www.saxion.nl/vernieuwingsonderwijs (en NDV nieuwsbrief).
- Bruggeman, D. (2020). *De invloed van montessorikenmerken op inhibitie, cognitieve flexibiliteit en werkgeheugen* (Master's thesis). Radboud Universiteit, Nijmegen.

Plannen:

- Opschalen dataverzameling i.s.m. NMV/NDV voor onderzoeken executieve functies van leerlingen in het vernieuwingsonderwijs;
- Column over het belang van executieve functies in het vernieuwingsonderwijs.

8.3.2. Leraren Leren

Het onderzoek dat in deze lijn aan bod komt, richt zich met name op het beantwoorden van de vraag *hoe leren leraren in de dagelijkse praktijk?* Daarnaast doen we onderzoek naar de voorwaarden voor het realiseren van een effectieve peer-review en interscolaire visitatie en gaan we na welke docentcompetenties nodig zijn voor het bewerkstelligen van ondernemend leren in de klas.

a. Professionele ontwikkeling van leraren in zich(t)

In dit onderzoek kijken we naar de manier waarop leraren in het primair (en voortgezet) onderwijs vormgeven aan hun professionele ontwikkeling in hun dagelijkse onderwijspraktijk. Dit onderzoek geeft dus inzicht in het informeel leren van leraren. Hoe verklaart dit verschillen in effectief leraarschap?

Opbrengsten:

- Verduijn-Meijer, G.M., & Sins, P.H.M. (2019) *Professionele ontwikkeling van leraren in zich(t): Bewuste oefening baart kunst*. Column op www.saxion.nl/vernieuwingsonderwijs.
- Sins, P.H.M. (2020). *Vergeet de leraar niet*. Column op www.saxion.nl/vernieuwingsonderwijs (en NDV nieuwsbrief)
- Sins, P.H.M. (2020). *Leraren en Filipijnse taxichauffeurs*. Column op www.saxion.nl/vernieuwingsonderwijs (en NDV nieuwsbrief)
- Van Aalderen, S., Wolberts, M. & Rikkerink, M. (2020). Een aanpak voor duurzame onderwijsontwikkeling: Groter denken en kleiner doen. *Schoolmanagement*, 4, 14-17.
- Verduijn-Meijer, G.M. (2021). *Doelgericht oefenen: duurzaam en effectief professionaliseren met een hogere leerwinst*. Column in voorbereiding.

- Gijsel, M., Klaver, L., Kiers, L., Lubbers, M., & Lenferink, M. (2020). *Lesson study als afstudeeronderzoek op de pabo*. In voorbereiding.
- Verduijn-Meijer, G.M., Sins, P.H.M., & Klaver, L. (2021). *Expertiseontwikkeling van leraren in zicht*. Artikel in voorbereiding.

Plannen:

- Vier studies naar professionele ontwikkeling van leraren in de dagelijkse onderwijspraktijk (eind 2022);
- b. Peer-review

Dit onderzoek richt zich op de randvoorwaarden en factoren van peer review die bijdragen aan de professionele ontwikkeling van leraren (afgesloten en gecontinueerd in het project “visitaties”).

- c. Daltonkwaliteit

Het doel van dit onderzoek is het in kaart brengen van eigenschappen als indicatoren van daltonkwaliteit. In ons onderzoek gaan we daltonkwaliteit zichtbaar maken voor docenten, schoolleiders en visiteurs van de Nederlandse Dalton Vereniging (NDV). Niet alleen om de kwaliteit van daltonscholen beter te kunnen waarborgen, maar vooral ook door met scholen te werken aan het vergroten daarvan. Als we weten wat de kenmerken van een goede daltonschool zijn, kunnen visiteurs bijvoorbeeld tijdens visitaties gerichter observeren en op basis hiervan onderbouwde en concrete aanbevelingen geven waar scholen weer mee verder kennen.

Opbrengsten:

- Otten-Binnerts, V. (2020). *Onderzoeksplan zicht op daltonkwaliteit*. Rapport.
- Otten-Binnerts, V. & Sins, P.H.M. (2020). *Dalton op afstand: Digitale Dalton Café een groot succes!* Column op www.saxion.nl/vernieuwingsonderwijs.
- De leden van het Dalton Café zijn intensief betrokken bij het uitvoeren en uitdragen van deze studie
- Observatielijst en interviewleidraad voor het in kaart brengen van daltonkwaliteit.

Plannen:

- Onderzoek naar kenmerken van een goede daltonschool;
- Column over bevindingen onderzoek en vervolgacties.

- d. Ondernemend leren

Dit onderzoek vindt plaats i.s.m. de NJPV en richt zich op het beantwoorden van de volgende twee vragen: *welke kennis en vaardigheden zijn nodig om de ondernemende houding van kinderen te bevorderen? En welk ondersteunend gedrag van de leerkrachten is daarvoor nodig?*

Opbrengsten:

- Meijer, J. (2020). *Bevorderen ondernemend houding van kinderen in de stamgroep*. In P.H.M. Sins & R. Berends (Eds.), *Overbruggen: Verbinden van vernieuwingsonderwijs en onderzoek*. Deventer: Saxion Progressive Education University Press.
- Data-analyse en rapportages over het bevorderen van ondernemende houding van leerlingen door de stamgroepleider.

Plannen:

- Onderzoek naar de rol van de leerkracht bij het bevorderen van de ondernemende houding van leerlingen;
- Praktijkpublicatie (SPEUP) over wat is ondernemend leren en hoe bevorder je dat als leerkracht? Ook volgt een praktijkpublicatie over Perspectieven op Jenaplanonderwijs.

8.3.3. Brede vorming

In deze onderzoekslijn gaan we in op de vraag hoe brede vorming kan worden begrepen en op welke wijzen het traditioneel vernieuwingsonderwijs kan bijdragen aan het ondersteunen en stimuleren daarvan. Deze onderzoekslijn betreft de volgende twee projecten: (a) ronddolen in het begrip Brede Vorming en (b) samen werken aan bèta burgerschap.

a. Ronddolen in het begrip Brede Vorming

Brede vorming wordt door onderzoekers, beleidsmakers, bestuurders van vernieuwingsonderwijs en scholen ruim opgevat. De opvattingen variëren van algemene vorming (Bildung) en 21st century skills (voorbereiden op de toekomst) tot sociaal-emotionele ontwikkeling, talentontwikkeling en persoonlijke groei. In dit project verkennen we aan de hand van een literatuuronderzoek het begrip brede vorming om op basis hiervan tot een omschrijving te komen.

Opbrengsten:

- Berends, R. (2020). *Literatuurstudie Brede vorming*. Interne rapportage.
- Berends, R. (2020). Ronddolen in het begrip Brede Vorming. In P.H.M. Sins & R. Berends (Eds.), *Overbruggen: Verbinden van vernieuwingsonderwijs en onderzoek*. Deventer: Saxion Progressive Education University Press.
- de Leeuw, R. R. (2020). *Vergeet het perspectief van de leerling niet in tijden van afstandsonderwijs*. Column op www.saxion.nl/vernieuwingsonderwijs
- de Leeuw, R. R. *Sociale inclusie in de klas*. Dalton-Café, online (2020).
- de Leeuw, R. R. *Zo kan ik ook meedoen! De sociale kant van (passend) onderwijs*. CKC-Café, online (2020).
- de Leeuw, R. R. *Unfolding social participation "from within" the classroom*. Webinar voor Uppsala University, online (2020).
- de Leeuw, R. R., de Boer, A. A., & Minnaert, A. E. M. G. – *Social inclusion through the eyes of the beholder*. Oral presentation at the Inclusive and Supportive Education Conference (ISEC), London (England), August 3rd – 6th, 2020. Geaccepteerd, maar geannuleerd i.v.m. Covid-19.
- de Leeuw, R. R. (2020). Sociale inclusie in de klas. *Kind en Adolescent Praktijk*, 4, 21.
- de Leeuw, R. R., de Boer, A. A., Bijstra, J., & Minnaert, A. E. M. G. (2020). Diverse perspectieven vanuit de klas op sociale participatie. *Orthopedagogiek: Onderzoek en Praktijk*, 59(6), 294-305.
- de Leeuw, R. R. (2020). Sociale inclusie bij Dalton is niet vanzelfsprekend. *DaltonVision*, 8(4), 14-16.
- de Leeuw, R. R., de Boer, A. A., & Minnaert, A. E. M. G. (2020). What do Dutch general education teachers do to facilitate the social participation of students with SEBD? *International Journal of Inclusive Education*, 24(11), 1194-1217. DOI: 10.1080/13603116.2018.1514081
- Little, C., de Leeuw, R. R., Andriana, E., Zanuttini, J., & David, E. (2020). Social Inclusion through the Eyes of the Student: Perspectives from Students with Disabilities on Friendship and Acceptance. *International Journal of Disability, Development and Education*, 1-20.
- Lundberg, A., de Leeuw, R. R., & Aliani, R. (2020). Using Q methodology: Sorting out subjectivity in educational research. *Educational Research Review*, 100361.
- de Leeuw, R. R., de Boer, A. A., & Minnaert, A. E. (2020). The Proof of the Intervention Is in the Implementation; A Systematic Review About Implementation Fidelity of Classroom-Based Interventions Facilitating Social Participation of Students With Social-Emotional Problems or Behavioural Difficulties. *International Journal of Educational Research Open*, 100002.
- de Leeuw, R. R., Little, C., & Rix, J. (2020). Something needs to be said. Some thoughts on the possibilities and limitations of 'voice'. *International Journal of Educational Research*, 104, 101694.

Plannen:

- Focusgroep leidraad en interview om zicht te krijgen op hoe leerkrachten invulling geven aan het concept brede vorming in hun eigen onderwijspraktijk;
- Column over hoe leraren invulling geven aan brede vorming in het vernieuwingsonderwijs.

b. Samen werken aan bèta burgerschap

Bèta en technologie in burgerschapsonderwijs maakt burgerschapsonderwijs toegankelijk en je kan er als leraar meteen mee aan de slag in de klas. Met onze aanpak slaan we meerdere vliegen in één klap: structureel W&T onderwijs aanbieden, een heldere visie op burgerschapsonderwijs en een concrete uitwerking hiervan in een didactiek voor burgerschapsonderwijs. Het is de opbrengst van de intensieve samenwerking tussen het lectoraat Vernieuwingsonderwijs, het expertisecentrum voor onderwijs in Bèta & Technologie TechYourFuture, diverse bedrijven en onderwijsprofessionals van basis- en middelbare scholen. In het kader van het project *Samen werken aan bèta burgerschap* hebben we vele materialen ontwikkeld die we als professionaliseringsmogelijkheid voor leraren willen aanbieden. Het gaat hier om onder meer professionaliseringsactiviteiten voor leraren po en vo, handleiding voor bedrijven voor het bieden van leeractiviteiten, trainingen voor scholen en bedrijven om geïntegreerde leeractiviteiten te ontwerpen en uit te voeren, een praktijkboek over bèta burgerschap, gevalideerde vragenlijst die attitudes meet voor maatschappelijk technologische vraagstukken, onderwijsmaterialen en programma's van leeractiviteiten die de bètageletterdheid stimuleren en tegelijkertijd burgerschapsvormend zijn. Dit onderzoek- en ontwikkelproject wordt medegefinancierd uit middelen beschikbaar gesteld door TechYourFuture (zie voor meer informatie:

<https://www.techyourfuture.nl/a-436/betaburgerschap>). Per 1 januari 2020 is het vervolproject *Bèta Burgerschap - SocioScientific Issues* gestart. Het project heeft als doel te onderzoeken hoe leerlingen uit het primair en voortgezet onderwijs met verschillende achtergronden deelnemen aan en leren van discussies over actuele maatschappelijk-technologische vraagstukken. Het gaat hier om achtergronden die een combinatie vormen van attitudes ten opzichte van dit soort vraagstukken ("vind ik bezig zijn met vraagstukken leuk/belangrijk/moeilijk?") en socioscientific capital ("kom ik in aanraking met vraagstukken?"). Daarnaast heeft het project als doel om ontwerprichtlijnen op te stellen voor Bèta Burgerschap in het primair- en voortgezet onderwijs en de lerarenopleiding. Dit project betreft een promotieonderzoek (ism de Universiteit Twente en Haagse hogeschool) en wordt medegefinancierd door TechYourFuture. Tevens voeren we in samenwerking met het lectoraat Weerbare Democratie van Saxion onderzoek uit naar het vergroten van burgerschapsvorming bij studenten in het hoger onderwijs op basis van inzichten uit onder meer *Samen werken aan bèta burgerschap*.

Opbrengsten:

- Klaver, L. & Bosch-Major, M. (2021, januari). *Autonomie bevorderen door groepsgewijs probleem oplossen*. Conferentie Overbruggen, online.
- Klaver, L. (2020, september). *Bèta Burgerschap*. Dalton-café, online.
- Klaver, L. & Guérin, L. (2020). Autonomie bevorderen door groepsgewijs probleem oplossen: een aanpak voor burgerschapsvorming. In: P. Sins & R. Berends (Reds.), *Overbruggen: Verbinden van vernieuwingsonderwijs en onderzoek* (pp. 47-56). Deventer: Saxion Progressive Education University Press.
- Klaver, L., & Walma van der Molen, J. (2020). Betrokken bij wereldproblemen. *JSW*, 9, 6–9.
- Klaver, L. (2020). Burgerschapsvorming in coronatijden. *DaltonVisie*, 9(1), 9.
- Klaver, L. & De Brouwer, J. (2020). De coronacrisis: voer voor burgerschapsvorming en kosmisch onderwijs. *Montessori Magazine*, 43(3), 14-17.
- Klaver, L. (2020). *Buitenschoolse kennisbronnen in Bèta Burgerschap*. Verkregen van <https://www.weekvanburgerschap.nl/uncategorized/buitenschoolse-kennisbronnen-in-beta-burgerschap/>

- Klaver, L. T., & Walma van der Molen, J. H. (2020). Measuring pupils' attitudes towards socioscientific issues development and validation of a questionnaire. *Science & Education*. <https://doi.org/10.1007/s11191-020-00174-y>
- Klaver, L. T. & Jenaplanschool Heerde [Lectoraat Vernieuwingsonderwijs Saxion]. (2020, november 24). *Werken aan burgerschapsonderwijs* [Youtube]. Verkregen van <https://www.youtube.com/watch?v=Y0xrvv1eQEQ>

Plannen:

- Opleveren SPEUP publicatie lesmateriaal en trainingen (2019-2021);
- Professionaliseringsactiviteiten en lesprogramma's (begin 2020);
- Uitbreiding naar andere daltonscholen met nieuwe projecten;
- Onderzoek in samenwerking met het lectoraat Weerbare Democratie;
- SPEUP publicatie over burgerschapsonderwijs;
- Indienen wetenschappelijk internationaal artikel over het meten van collectieve argumentatievaardigheden.
- Indienen wetenschappelijk internationaal artikel over het belang van de aandacht voor de achtergrond van leerlingen bij onderwijs over maatschappelijke vraagstukken

8.3.4. Zelfsturend leren

De hoeveelheid informatie en kennis groeit vandaag de dag in een veel sneller tempo dan ooit tevoren. Hierdoor is het primaire doel van leren verschoven van het kunnen herinneren en herhalen van informatie, naar het zelf effectief kunnen vinden en gebruiken ervan. Vanuit het perspectief van levenslang leren wordt het leren leren dan ook minstens zo belangrijk als het leren zelf. Dit betekent dat leerlingen al vanaf het basisonderwijs bewust moeten worden gemaakt van de leerstrategieën die bijdragen aan het bereiken van (leer)doelen en moeten leerlingen leren daar kritisch op te reflecteren om die uiteindelijk zelf aan te kunnen sturen. Het effectief stimuleren en ondersteunen van zelfsturend leren is dus een cruciale voorwaarde voor het welslagen van leerlingen in het vernieuwingsonderwijs en voor hun toekomstige deelname in de samenleving.

Het doel van het onderzoek binnen deze onderzoekslijn is antwoord te geven op de hoofdvraag: *Hoe kunnen leraren het zelfsturend leren van hun leerlingen bevorderen?* Deze onderzoekslijn probeert twee doelen te realiseren: (a) een aanpak te ontwikkelen voor het effectief bevorderen van het zelfsturend leren door leraren en (b) het bevorderen van 21ste eeuwse vaardigheden door docenten.

a. iSelf

Zelfsturend leren is cruciaal voor het leren van leerlingen. Verschillende studies tonen echter aan dat leraren niet weten hoe ze zelfsturend leren kunnen stimuleren. iSELF is een professionaliseringsaanpak voor het bevorderen van zelfsturend leren door basisschoolleraars. Het is het resultaat van een vijfjarige samenwerking tussen onderwijsonderzoekers en onderwijsprofessionals uit het basisonderwijs. iSELF is een aanpak waarmee je als leraar op praktische wijze leert hoe je zelfsturend leren bij leerlingen kunt aanleren en hoe je dat in je lessen integreert. Om leraren te helpen deze kennis toe te passen in de praktijk, hebben we diverse materialen ontwikkeld waardoor de didactiek van iSELF direct in de les is toe te passen. Met iSELF leren leraren van en met elkaar aan de hand van lesbezoeken en coachingsgesprekken met collega's. Om te onderzoeken in hoeverre iSELF bijdraagt aan het bevorderen van zelfsturend leren door basisschoolleraars, hebben we in twee studie jaren (2016/2017 en 2018/2019) een quasi-experimentele observatiestudie met een voor- en nameting uitgevoerd (Senders, 2018; Sins, Vrieling, Van Dijk, & Tolkamp, in voorbereiding; Vrieling, Sins & Besselink, 2019). Hiervoor hebben we de lessen van leraren die met iSELF hebben gewerkt, geobserveerd en vergeleken met een gematchte groep van leraren die de aanpak niet hebben uitgevoerd. Uit de analyse van de observaties blijkt dat leraren die zijn getraind met iSELF, tijdens de les in hogere mate aandacht besteden aan het integreren van het leren in een betekenisvolle

context en daarbij de leerinhoud meer in diverse contexten plaatsen. Tijdens interviews geven leraren aan dat bewustwording hét kernwoord is van iSELF. Dit betekent dat iSELF ze bewust maakt over wat met zelfsturend leren wordt bedoeld en welke instructie daarvoor nodig is. Concreet betekent dit dat leraren nog meer bewust zijn geworden van wat je als leerkracht doet om zelfsturend leren aan te leren, waarom je dat doet, wanneer precies en hoe je dat doet. Dat zijn de belangrijkste stappen die leraren hebben gezet door te werken met iSELF. Tevens geven scholen die hebben deelgenomen aan onze studie aan iSELF graag te verduurzamen en uit te breiden naar de rest van het team. Verder werkt ons consortium aan een vervolg op iSELF in het door TechYourFuture gesubsidieerd tweejarig project Bevorderen van zelfregulatie tijdens onderzoekend leren binnen het W&T basisonderwijs (toegekende subsidie: €205.804). In dit project passen we iSELF toe om een leerlinggerichte didactiek te ontwikkelen voor het ondersteunen van het zelfsturend leren van leerlingen tijdens onderzoekend leren binnen W&T- lessen. Aan dit project doen een tiental basisscholen mee waarbij ook pabostudenten zijn betrokken.

Opbrengsten:

- De Brouwer, J. & Sins, P.H.M. (2020). Naar meer zelfregulatie tijdens de Wetenschap & Technologie-les. Sins P.H.M. (2020). Column op www.saxion.nl/vernieuwingsonderwijs
- Reckman, S. (2020). *De Effectiviteit van de Professionaliseringsaanpak iSelf: Expliciete leerstrategieën-instructie ten bate van Zelfsturend Leren* (Master's thesis). Universiteit van Amsterdam, Amsterdam.
- Sins, P.H.M. (2020). *De vloek van kennis*. Column op www.saxion.nl/vernieuwingsonderwijs (en NDV nieuwsbrief).
- Sins, P.H.M. (2020). *Leer te leren op de middelbare school*. Column op www.saxion.nl/vernieuwingsonderwijs (en NDV nieuwsbrief).
- Sins, P.H.M., De Brouwer, J. & Klaver, L. (2020). *Zelfregulatie tijdens onderzoekend leren ondersteunen: een nieuwe manier van werken*. Column op www.saxion.nl/vernieuwingsonderwijs
- Sins, P.H.M. & Vermeulen, I. (2020). Zelfsturend leren begeleiden: Ben jij Koning Eland of Haas? . In P.H.M. Sins & R. Berends (Eds.), *Overbruggen: Verbinden van vernieuwingsonderwijs en onderzoek*. Deventer: Saxion Progressive Education University Press.
- Sins, P.H.M. (2020). *Reviewrapport project Bevorderen zelfregulatie tijdens onderzoekend leren*. TechYourFuture rapportage.
- Poster, film en flowchart iSelf;
- Onderzoeksinstrumenten voor het meten (leerling- en lerarenvragenlijst) en observeren van mogelijkheden voor zelfsturend leren in de klas;
- Voorbeeld lesplannen, instructies en scripts expliciete instructie zelfsturend leren (zie www.saxion.nl/vernieuwingsonderwijs);
- PLG met ca. 15 leraren in de regio Rotterdam, ontwikkelde materialen.

Plannen:

- Praktijk- en wetenschappelijke publicaties onderzoek zelfsturend leren (2019-2021);
- Opschaling onderzoek iSelf aanpak en uitbreiding naar W&T mbv TYF subsidie (2019-2021);
- Professionaliseringsactiviteiten en trainingen (2019-2021);
- SPEUP publicatie: Reflectie (2021);
- Netwerkvorming iSELF-scholen en onderzoeken mogelijkheid subsidie voor het uitwerken van concrete lesmaterialen, opbouw van een kennisbasis met gericht focus op differentiatie van instructie.

b. 21ste eeuw vaardigheden (TW1ST education)

TW1ST education staat voor twenty first century skills in technical education, ofwel 21ste eeuwse vaardigheden in technisch onderwijs. Het is een door NWO, NRO gesubsidieerd project i.s.m. de UT. Het voornaamste doel van het project is het ontwikkelen en onderzoeken van middelen waarmee het onderwijzen van 21^e eeuwse vaardigheden in het technisch MBO onderwijs ondersteund kan worden. Dit project is inmiddels afgerond.

Opbrengsten:

- Ter Vrugte, J., Eshuis, E., De Jong, T., & Sins, P.H.M. (2020). *Eindrapport TW1ST*. Rapportage voor NRO.
- Go-Lab omgeving met diverse simulaties voor W&T onderwijs;
- Vragenlijst voor het meten van de kennis van leraren met betrekking tot 21ste eeuw vaardigheden;
- Workshops voor docenten voor het bevorderen van 21ste eeuw vaardigheden;

8.3.5. Overige opbrengsten:

- Dalton Café is een op kennis gerichte platform waarin daltonprofessionals van en met elkaar leren en met elkaar reflecteren hoe onderzoek het daltononderwijs kan verbeteren. Er zijn in 202 enkele bijeenkomsten geweest waarin onderzoek van daltonleraren is besproken en er plannen zijn voor een gezamenlijk onderzoek. Voor meer informatie over DC zie: <https://www.saxion.nl/onderzoek/meer-onderzoek/vernieuwingsonderwijs/dalton>
- Bijdragen lectoraat DaltonBasis Voltijd studiejaar en daltoncursussen DaltonDeventer;
- Uitvoeren conferentie Overbruggen – wekelijkse online meet & greets en boek;
- Redactie en diverse publicaties in DaltonVisie;
- Redactie Saxion Progressive Education University Press;
- Publicaties in Montessori Magazine en Mensenkinderen;
- Facebook lectoraat en eigen lectoraatswebsite (>500 hits per maand);
- Begeleiding pabostudenten Saxion en Thomas More Hogeschool (opzetten grotere minor OnderwijsInnovatie en internationale minor Innovative Educational Approaches) in het opzetten en uitvoeren van onderzoek binnen onderzoekslijnen leraren leren en zelfsturend leren;
- Ontwikkeling inspiratiereeks bij SPEUP;
- Internationale projecten/netwerken: Filipijnen (opzetten samenwerking met universiteiten en stagescholen voor Saxion) en Arizona State University

8.3.6. Wat gaan we doen?

Voor de komende lectoraatsperiode (2020-2026) bouwt ons praktijkgericht onderzoek voort op de uitgebreide kennisbasis¹ die ons lectoraat in samenwerking met de praktijk van het vernieuwingsonderwijs heeft gerealiseerd en zetten we in op overbruggen - enerzijds door het vergroten van de reikwijdte van ons praktijkgericht onderzoek en anderzijds door het kapitaliseren op inzichten en methoden uit onderwijskundig- én pedagogisch onderzoek. Onze ambitie en missie voor de toekomst blijft dezelfde: het bijdragen aan een effectieve professionalisering van (aankomende) leraren door praktijkonderzoek.

Ons praktijkgericht onderzoek vindt plaats binnen vier onderzoekslijnen die naadloos aansluiten bij de ambities van de lerarenopleiding en de onderzoeksagenda van Saxion. De onderzoekslijnen bieden bovendien legio mogelijkheden om samen met het werkveld en de lerarenopleiding praktijkgericht onderzoek te ontplooiën en uit te zetten. Een combinatie met mijn werkzaamheden

---

¹ De kennisbasis bestaat grotendeels uit de reeks van veertien boeken en de vele praktijk- en wetenschappelijke publicaties van het lectoraat Vernieuwingsonderwijs

als lector Vernieuwingsonderwijs bij Thomas More Hogeschool (TMH) biedt unieke samenwerkingsmogelijkheden op het gebied van scholing, onderzoek en kennisbenutting.

De vier onderzoekslijnen van ons lectoraat voor de komende periode zijn (zie bijlage B voor een uitgebreide beschrijving van de onderzoekslijnen):

- 1) *Zelfsturend leren: Hoe kunnen leraren het zelfsturend leren van hun leerlingen bevorderen?*
- 2) *Burgerschapsonderwijs: Hoe geven we invulling aan burgerschapsonderwijs?*
- 3) *Professionele leercultuur: Hoe kan een professionele leercultuur op school worden gerealiseerd?*
- 4) *De Innovatietuin*

De eerste twee onderzoekslijnen bouwen voort op de derde en vierde onderzoekslijnen zoals die hierboven zijn beschreven. In de nieuwe onderzoekslijn *Professionele leercultuur* geven leraren zelf vorm aan hun eigen ontwikkeling door professioneel samenwerken vorm te geven op hun eigen school. In samenwerking met het werkveld en opleiders van de APO (in samenwerking met de Teachers College van de Arizona State University) gaan we na hoe professioneel samenwerken tussen leraren op de werkplek kan worden gerealiseerd en welke condities daarvoor aanwezig moeten zijn. Zo inventariseren we samen met leraren uit het vernieuwings- en regulier onderwijs welke vormen (lesson study, lesobservaties, actieonderzoek) van professioneel samenwerken worden geïmplementeerd en welke succesfactoren daarin kunnen worden geïdentificeerd. Daarnaast gaan we na hoe leraren het professioneel samenwerken ervaren in de projecten die we uitvoeren in de andere onderzoekslijnen (zelfsturend leren, burgerschapsonderwijs en de innovatietuin). Om het professioneel leren van leraren vast te stellen wordt gebruik gemaakt van een app die we in de onderzoekslijn *Leraren Leren* hebben ontwikkeld en waarmee leraren dagelijks hun eigen ontwikkeling kunnen bijhouden. Verder richten we ons op de pedagogiek van het professioneel leren van leraren: wat betekent het voor leraren wat ze dagelijks leren en wat brengen ze daarvan in de dagelijkse praktijk? Op basis van onze bevindingen ontwikkelen we in samenwerking met lerarenopleiders en leraren programma's voor de opleiding en nascholing met betrekking tot professioneel samenwerken op de werkplek.

Verder hebben we de methodiek 'Groter Denken, Kleiner Doen' ontwikkeld die leergemeenschappen ondersteund bij hun ontwikkeling van onderwijs (Van Aalderen, Wolbers & Rikkerink, 2020). Het Groter denken in de methodiek zit in het opzetten van de noodzakelijke organisatie en infrastructuur voor de leergemeenschappen. Het Kleiner doen is gericht op het bevorderen van de professionele en persoonlijke ontwikkeling van alle deelnemers (en interacties tussen hen) vanuit het perspectief van de deelnemers zelf. In het kader van het project *Havo van de Toekomst* onderzoeken in hoeverre onze methodiek leergemeenschappen van leraren, teamleiders en schoolleiders ondersteund zodat ze op een effectieve wijze havo-onderwijs ontwikkelen dat havoleerlingen voorbereidt op een leven lang leren. Het consortium wordt gevormd door onder meer de Universiteit Twente, Stichting Carmel en dertien middelbare scholen in de regio Twente. Momenteel zijn we bezig met de voorbereiding van een RAAK pro aanvraag.

Ook relevant kortlopend onderzoek is mogelijk binnen de extra onderzoekslijn *De Innovatietuin*. Het gaat hier om onderzoek naar thema's die bijvoorbeeld vanuit de bij het lectoraat aangesloten besturen van verenigingen voor vernieuwingscholen zijn aangedragen. Het gaat hier om bijvoorbeeld onderzoek naar: het bevorderen van de ondernemende houding bij leerkrachten in het jenaplanonderwijs, kenmerken van een goede daltonschool, visitaties binnen het daltononderwijs en de meerwaarde van montessorionderwijs voor executieve functies van kinderen. Tevens zal onderzoek worden gedaan naar bredere relevante thema's als inclusief onderwijs en Passend Onderwijs. Bij elk onderzoek zal worden nagegaan hoe er overbrugd kan worden naar de praktijk van het regulier onderwijs en hoe de onderwijskunde en de pedagogiek elkaar versterken om onze onderzoeksvragen te beantwoorden.

Een voorbeeld van een praktijkonderzoek is de ontwikkeling van de Q-tool 'Zo kan ik ook meedoen!'; een methodiek waarin leraren mogelijkheden krijgen om het perspectief van

leerlingen met leer- en gedragsproblemen mee te nemen in hun pedagogisch-didactisch handelen. Een belangrijk onderdeel in deze studie is dat de ontwikkeling van de Q-tool in samenwerking uitgevoerd wordt met zowel leraren als leerlingen. Door leraren en leerlingen direct bij de ontwerpfase te betrekken wordt er gewaarborgd dat het materiaal van de tool, aansluit bij de behoeftes van leraren en leerlingen. Een ander onderzoek in de innovatietuin is het in kaart brengen van de staat van inclusief onderwijs op de Vernieuwingscholen, waarin wordt gekeken naar hoe inclusief de vernieuwingscholen zijn in vergelijking met traditioneel onderwijs. Zorgen de kernwaarden van daltonscholen, Montessori en Jenaplan voor meer passend en inclusief onderwijs voor alle leerlingen (ook leerlingen met extra onderwijsbehoeften)? Thema's binnen dit onderzoek zijn "sociaal klimaat", "self-efficacy van leerkrachten om inclusief onderwijs/passend onderwijs te geven" en "het perspectief van de leerlingen ten aanzien van inclusief onderwijs".

9. Portefeuilleverdeling algemeen bestuur Nederlandse Dalton Vereniging - Februari 2021

Naam	Functie	Portefeuille
Willem Wagenaar	Voorzitter Dagelijks bestuur	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Woordvoerder namens de vereniging ▪ Algemene belangenbehartiging ▪ Lignacfonds (Onderwijsfonds) ▪ Commissie opleiding en nascholing (voorzitter) ▪ Commissie wetenschappelijk onderzoek ▪ Contacten overheid (inspectie, ministerie) ▪ Regiobesturen: Noord-Holland, Midden-Nederland, Netwerk Dalton Opleiders (DNO) ▪ Projecten ▪ Werkgroep beleid en identiteit ▪ Internationalisering ▪ Visitatiecommissie PO (lid)
Lineke Dusseljee	Lid	<ul style="list-style-type: none"> • Commissie opleiding en nascholing (lid) • Commissie communicatie en imago (lid) • Werkgroep Congres 2021
Paul Hendriks	Lid	<ul style="list-style-type: none"> • Visitatiecommissie VO (lid) • Commissie communicatie en imago (voorzitter) • Regiobesturen: Voortgezet Onderwijs en Zuid Holland Zeeland • Commissie opleiding en nascholing (lid) • Werkgroep Congres 2021 (lid) • Redactie Nieuwsbrief
Vera Otten	Lid	<ul style="list-style-type: none"> • Visitatiecommissie PO (lid) • Werkgroep beleidsplan (lid) • Kenniskring Lectoraat • Dalton Onderzoek Praktijk • Werkgroep Congres 2021 (lid) • Regiobesturen: Groot Zwolle
Ruby Trebels	Lid	<ul style="list-style-type: none"> • Visitatiecommissie PO (voorzitter) • Regiobesturen: Groningen • Dalton Onderzoek Praktijk
Siemon van der Wal	Vice –voorzitter Dagelijks Bestuur	<ul style="list-style-type: none"> • Commissie wetenschappelijk onderzoek (lid) • Visitatiecommissie VO (voorzitter) • Algemene belangenbehartiging • Regiobesturen: Voortgezet Onderwijs, Drenthe • Internationalisering
Hans Wolthuis	Secretaris Dagelijks Bestuur	<ul style="list-style-type: none"> • Regiobesturen: Flevoland en Dalton Oost Nederland • Werkgroep beleidsplan (lid) • Werkgroep Congres 2021 (voorzitter) • Dalton Onderzoek Praktijk • Visitatiecommissie PO (lid) • Algemene Belangenbehartiging
Marja Out	Lid	<ul style="list-style-type: none"> • Visitatiecommissie VO (lid) • Commissie Opleiding en Nascholing (lid) • Commissie wetenschappelijk onderzoek (lid)
Frans van der Sman	Penningmeester Dagelijks Bestuur	<ul style="list-style-type: none"> • Visitatiecommissie VO (lid) • Regiobesturen: Voortgezet Onderwijs • Lignacfonds (onderwijsfonds) • Algemene belangenbehartiging
Astrid Claessens	Lid	<ul style="list-style-type: none"> • Commissie Opleiding en Nascholing (lid) • Visitatiecommissie PO (lid) • Regiobesturen: Zuid
Jeltsje Adema	Lid	<ul style="list-style-type: none"> • Saxion Progressive Education University Press (SPEUP) • Regiobesturen: Friesland • Werkgroep Congres 2021 (lid)